

1 9 5 3
=====

Hoe wij het rampjaar 1953 beleefden.

HERINNERINGEN AAN 1 FEBRUARI 1953

door: E.M. Slager

Ouwerkerk, 1986

Hoe wij het rampjaar 1953 beleefden.

HERINNERINGEN AAN 1 FEBRUARI 1953

31 Januari 1953.

Na een gezellige avond met biljart, spelletjes en praat clubje stonden de jongens om 11 uur op de mat om huiswaarts te gaan. Er werd nog een mopje verteld en lachende verlieten die jongens ons Café. Met nog een laatste groet en een "wat stormt het toch" werd die avond afgesloten.

1 Februari 1953

's morgens 5 uur worden de bewoners van ons dorp opgeschrikt door kloggelui. Snel aangekleed ging Teeuw naar de trap en zei: "er is zeker ergens brand". Toch waren wij allemaal spoedig aangekleed om te zien wat er aan de hand was. Iemand onder de klokkestoel vertelde dat er waarschijnlijk een dijkgevaar was bij Viane en of de manschappen mee wilden gaan rijden met een spade of schop om zandzakken te vullen. Toen onze broer naar de werkplaats was om de gereedschappen te halen, dachten wij, dan moet hij brood en drinken meenemen, want 't kan wel een dag aanlopen eer hij weer naar huis komt.

Dat alles gereed maken duurde even en hij zou met de 2e wagen meerijden. Na een poosje kwam Teeuw alweer thuis, want allemaal waren ze terug gekomen, omdat men toen al geen weg meer van de sloot kon onderscheiden. Ook was alles nog zo donker, dus dat maakte het nog moeilijker. Een poosje later, tegen half 7, wilden Arie Hage en mijn broer nog naar 't Weegje om Anna, haar vader en moeder Pannekoek te halen, maar ook dat kon niet meer. Alles moest het daglicht afwachten en de onrust werd steeds groter. Wel hoorden we het water ruisen, maar

wisten verder niet wat er gebeurde.

Toen het daglicht aanbrak was alles rondom het dorp al één watervlakte en stond het al tot beneden de Zuidstraat. Enkele gezinnen waren nog naar het dorp kunnen komen. Verder waren allen, die buitenaf woonden naar de zolder gevlucht, en vandaar hoorden we ze om hulp roepen. Er moest hulp geboden worden. Bij Meerman (timmerman) werd een vlot in elkaar gezet, ook met materiaal uit onze werkplaats, en alle touwen die er waren aan elkaar geknoopt en vanaf de Zuidstraat naar het zogenaamde Nieuwe Dorp geploeterd.

Intussen waren bij ons de eerste dorpelings al gekomen. Moe stond in de deur en kwam het eerst P.K. van der Werf met een bed op zijn nek en vroeg: "Vrouw Slager, mogen wij bij U binnen". "Ja, vanzelf" en ongeveer half 9 kwam de familie A. Bakker, ook met een bed bij hun en hadden wij dus al 14 personen. Toen arriveerden de bewoners van 't Nieuwe Dorp en het zogenaamde Stoofje.

Toch kregen de mannen het in de gaten, dat 't water niet wegliep en er waarschijnlijk nog wel een vloed overheen kon komen. Met de aanwezige mannen zijn toen bij ons alle emmers, teilen, enz. vol met water uit de regenbak naar de vliering gebracht. Ook alle eetwaren uit de kelders werden in veiligheid gebracht.

Buiten liepen de koeien en paarden op het dorp en werd getracht alle dieren zoveel mogelijk op het dorp te brengen. Ook onze schuur stond vol met kalveren, 't paard en varkens van Bakker Boot stonden in onze stal. Steeds weer kwamen er mensen aan, die nog met dat vlot gered werden. De mensen, die al nat waren werden zoveel mogelijk van droge kleren voorzien.

's Middags kwam ongeveer half 5 de vloed weer opzetten en moesten ook wij vanzelf allen naar boven. Toch kwam 't water niet hoger dan 3 à 4 treden van de trap, net de biljartpoten onder, en kon Teeuw met zijn lange laarzen aan, alles wat dreef afhouden. De stoelen stonden op de tafels en ook boven, de laden uit het kabinet op het biljart, enz., enz.

Om omstreeks half 10 konden we weer naar beneden, maar eerst moest de vloer gedweild worden vanwege het slib dat erop was gekomen. Later op de avond hoorden we dat in de pastorie ook velen waren binnengebracht. Dominee en mevrouw Kuin + baby waren 's morgens nog opgehaald door Wim Vijverberg. Zij waren net verhuisd omdat er een nieuwe pastorie gebouwd zou worden.

Met die hoge vloed hebben zich vreselijke tonelen afgespeeld, toen de huizen niet tegen dat hoge water bestand bleken te zijn. Burgemeester Romeijn met zijn zoon Marco en de beide wethouders Kuyper en Van der Stolpe, waren 's morgens vroeg langs de hofsteden en huizen gegaan om de mensen te waarschuwen. Marco en de beide wethouders waren tot de Rampersedijk gegaan. De burgemeester kwam terug, maar moest op de Molenweg zijn auto in de steek laten en met een pak stro voor zich uitduwend wist hij zijn eigen huis nog te bereiken. Onderweg had hij Willem Vijverberg Azn. opgepikt en kwam die bij Paauw Bolijn aan, maar Willem was zo overstuurd dat hij niet verder door 't water durfde gaan.

Bij die 2e hoge vloed hebben ook die huizen 't begeven en wist Paauw nog de A-paal van het licht te bereiken. Verschillenden mensen dreven met de zolder of op het dak door het golvende water. Ook de mensen van het Heinekenspad zijn allen verdronken, behalve Fien Bolijn-v.d. Werf, die ook in zo'n A-paal kon komen. Daar hebben die mensen ingestaan tot de volgende middag

toen vanuit Zierikzee de roeiboten kwamen. 's nachts, ongeveer half 12, arriveerden bij ons nog de families De Rijke en de familie Smits.

De familie Smits was met de zolder of dak van hun huis afgedreven en wisten zich aan de telefoondraden op te trekken tot aan het huis van de Familie De Rijke en werden daar door het dakraam bij deze mensen binnengehaald. Deze hofstede lag hoog en wisten ze zich 's avonds bij het afgaande water door een wat hoog gelegen stuk tuin te redden. Mevrouw de Rijke was zeer verkleumd en toen hebben we haar benen en voeten gewreven tot ze met warme kruiken in bed kon. Wel gingen toen onze laatste kleren uit de kast en was het ook maar behelpen meer.

Zo waren we toen met 53 personen bijeen, maar hoe erg het wel was wisten we niet, want er was geen bericht door te krijgen.

De volgende dag hoorden we wel wat van onze dorpsgenoten. Wat we aan eten hadden werd verdeeld en we kookten soep. Voor de kinderen werd er melk van de koeien gebracht, die nog op het dorp liepen en daar kookten we pap van.

's Avonds, 2 Februari kwam het eerste schip van Hubrecht Koster aan bij de bakkerij van Van der Berge. Zij waren op zee, toen er alsmaar een vliegtuig boven hun schip bleef cirkelen en zijn zoons zeiden toen: "dat vliegtuig heeft ons wat te zeggen. Ze letten er toen beter op en het toestel vloog alsmaar op de dijk af en zo zagen zij het gat in de dijk en werden ze op het dorp aangestuurd. Zij hadden al een reis naar Stavenisse gemaakt en ook vandaar mensen meegenomen.

Voor de Ouwkerkse bewoners was het wel een verademing dat er hulp kwam.

De familie Dalebout was de eerste familie die door deze schipper werd gered. De zieken en de vrouwen die een baby verwachtten werden eerst meegenomen naar Yerseke.

De volgende dag kwam er meer hulp van dat dorp, waaronder enige platte schuiten, zogenaamde bakken, die niet zoveel diepgang hadden en gingen die schippers langs de boerderijen waar toch nog mensen waren. Onder andere Toon Hendrikse en zijn vrouw, die op de hooiberg het hoge water hadden meegemaakt.

Ook uit Zierikzee hadden de schippers de mensen uit de Westhoek opgehaald. Burgemeester Romeyn met mevrouw waren nog wel met het vlot naar het dorp gehaald en in de school ondergebracht. Zo waren er tenslotte 3 plaatsen waar de mensen aankwamen en ook werd het geregeld, wie er mee konden naar Zuid-beveland.

Er kwam steeds meer hulp en tenslotten hoorden we, wat zich aan de Rampersedijk had afgespeeld. In het huis van Joz. Verton waren op het laatst zo'n dikke 80 mensen bijeen.

Langs die dijk kwam veel wrakhout met daaraan vasthoudende mensen aandrijven, die zoveel mogelijk gered werden. Als er zo om hulp werd geroepen, bond wethouder Kuyper een touw om zijn middel en ging te water om die mensen hulp te bieden en hij heeft zeer velen geholpen. Op het laatst hadden ze alles uit het huisje naar buiten gegooid en waren er alleen staanplaatsen. Wat was Moeder Kuyper (bij ons in huis), blij dat ze haar zoon terug zag. Toch zal ze nog over haar dochter en schoonzoon van 't Heinekenspad, die niet meer terug zouden keren gedacht hebben.

Op het eind van de week, ik meen op donderdagmiddag kwam er een helicopter over het dorp vliegen en liet zakken met brood naar beneden, waarvan wij ook ons deel

gehad hebben. We hadden één dag voor middageten gezorgd, maar er werd zo weinig van gegeten, dus kookten we verder soep en pap met een boterham erbij, dat ging beter en gaf niet zoveel afwas.

Intussen waren al velen naar Goes en omgeving vertrokken.

Er waren toen nog dokters uit Hilversum aangekomen en zij brachten alles op hol, want zij waarschuwdten voor allerlei ziektes, enz., zodat de Burgemeester zijn maatregelen nam waarna de overige inwoners ook moesten vertrekken. Zo kregen wij donderdagsavonds laat de opdracht, dat we vrijdagmorgen half 7 à half 8 gereed moesten zijn om te vertrekken.

Evenals vorige keren bij de evacuatie, zouden Teeuw en ik nog even thuisblijven om wat te redderen, maar Moe (81 jaar) werd daar zo zenuwachtig en angstig van, dat we besloten toch maar mee te gaan.

Moe, Jo en Marie zouden in Bergen op Zoom bij familie achterblijven en Teeuw en ik zouden meereizen met de familie Van der Werf, omdat Piet hartpatiënt was, en ook uit zijn evenwicht.

Zuid-Beveland was vol, dus naar Brabant. Met een platbomer van Ameland zijn we door het gat gevaren en moesten op zee overstappen op een Urker vissersboot. In Bergen op Zoom aangekomen werden we met bussen naar een opvangcentrum gebracht en vandaar ook weer met bussen ver Brabant in.

Wij kwamen terecht in Alphen, ook weer in een lokaal en vandaar werden we opgehaald door of gebracht naar mensen waar nog plaats was voor evacuëes. Teeuw en ik kwamen bij een lederwarenfabrikant. Ze hadden daar al T.V. en er waren daar 's avonds al beelden te zien van de waterramp en werd het wel duidelijk hoe groot de ramp eigenlijk was. Behalve Schouwen en Duiveland stonden er meer eilanden en plaatsen onder water.

...

Na een bijna slapelaoze nacht kwamen we beneden en na 't ontbijt gingen we met meneer de fabriek bekijken. Er werden in hoofdzaak tassen gemaakt en was het wel stukwerk, waarvoor verschillende machines waren opgesteld.

Na de middag reed meneer met ons naar Bergen op Zoom, op bezoek bij moe. Na een praatje zeiden we, "Jo bel de wethouder eens op en vraag hem, wanneer hij naar het dorp teruggaat (Kuyper had aan ons zijn vermoedelijk telefoonnummer gegeven. Jo sputterde eerst wat tegen, maar toch ging ze naar het postkantoor om te vragen of het kon en tenslotte kreeg ze Kuyper aan de lijn. Hij zei: "laten Teeuw en Bet zorgen, dat ze maandag in Yerseke komen, dan gaan we met de middagvloed naar Ouwerkerk.

Terug in Alphen zochten we contact met Piet van der Werf en gingen we zondagsmiddags al op pad, eerst met de bus naar Bergen op Zoom en daar naar de haven en was er een Thoolse schipper bereid om ons naar Yerseke te brengen, waar we tegen het donker aankwamen. We kwamen daar mevrouw Kuyper-Filius tegen en ze zei: "ga maar met mij mee, dan zullen we wel verder zien."

Opa en oma Filius ontvingen ons zeer hartelijk en we konden bij hun slapen en eten, Teeuw en Piet op een kermisbed; en ik op de divan in de kamer. We vertelden van de plannen van de wethouder, dat hij met de aanwezige dorpsgenoten een werkgroep wilde vormen om alvast aan de slag te gaan. Ze zouden hun intrek nemen in de oude pastorie. Toen Kees Kuyper Jzn. van die plannen hoorde, ging hij ook mee naar het dorp en zou hij in het huis van zijn vader op Ring 41 gaan slapen. Dat was maar 1 nacht, want de andere dag kwam hij met ledikant en bed bij ons wonen, dat was gezelliger. Opa Filius had 's nachts een ovenbrood gebakken en dat namen we mee, ons brood voor een hele week.

In het begin was het erg moeilijk overal wat regel in te brengen. We moesten wennen aan hoog en laag water, dus ongeregeld met eten en drinken. Maar in de nood went alles snel, Teeuw en ik zorgden voor allen die buiten de werkgroep aankwamen en ook voor de schippers, die geen kookgelegenheid hadden.

Ook werd er op het dorp een vaste politiepost gevestigd in het gemeentehuis, want als het laag water was, kwamen veel huizen bloot en snaaiers zijn er dadelijk bij, dus om dit zoveel mogelijk tegen te gaan.

Na een week hard ploeteren was het zo, dat het dorp vrijdags weer leeg moest en wij het weekend dus bij de familie gingen doorbrengen.

Met van der Plasse naar Yerseke en vandaar met een Thoolse schipper naar Bergen op Zoom. Soms was het alweer pikdonker als we daar aankwamen.

Eén keer hadden we geen aansluiting op de Thoolse schipper en bracht Ko Mol ons weg, bijgestaan door Dres Boone. We hadden moeten wachten op van Koten (was zijn motor weg gaan brengen om opgeknapt te worden) en P. Pannekoek (die zo'n zelfde klusje had) en daardoor was het water ook veel gezakt. Toen we de haven van Bergen op Zoom zouden invaren, ging dat niet en zaten we vast. We moesten allen op één punt gaan staan en toen gelukte het nog aan de voet van de haven te komen en aan wal te gaan. Het was een heel eind lopen eer we bij de bussen konden komen voor hen die nog verder moesten, en wij waren om half 12 op de Antwerpseweg bij moeder, waar de familie al vol spanning en angst zat te wachten.

Toen we de 2e week 's maandags tegen de avond achter de Pastorie aankwamen, zagen Teeuw en ik plus de mannen, Van der Stolpe op een steen zitten. Vorige week hadden we van de wethouder al gehoord, dat zijn vrouw en

dochtertje ook waren verdronken.

We zelden tegen elkaar, zouden wij Van der Stolpe maar meenemen, want het is voor hem niets om zo alleen in de Pastorie te zijn, en ik vroeg hem of hij niet liever bij ons zou zijn, wat Van der Stolpe graag aanvaardde.

We kregen nog meer mensen te slapen die ook hun huis kwijt waren of er niet konden komen en vanzelf zochten allen contact met elkaar en leken we wel één grote familie. De mannen van de werkgroep, die ook weer was uitgebreid, kwamen 's avonds koffiedrinken en dan werden de belevenissen van de dag uitgewisseld.

Ik vertelde nog niet dat de mannen de katten, die op de hofsteden waren achtergebleven, mee naar ons brachten en tenslotte hadden we zo'n dikke 20 poezen te verzorgen. De eerste tijd met melk en brood, maar later kattenbrood erdoor.

Teeuw schreef aan de Felixfabriek en er werd een hele baal kattenbrood verzonden, gratis. Later konden we het voor half geld kopen.

Kuyper had intussen ook een boot gekregen om, met zijn trouwe metgezel Marien Hage, mee heen en weer naar de Steenendijk te varen. Ook de politie had een boot .

Dominee Kuin was intussen naar Zierikzee gekomen en sloot zich aan bij de lijkenploeg. Zij voeren rond om te zien en te horen of er soms verdronken mensen gevonden werden. Ook die mannen kwamen graag een kopje koffie halen.

Opa Filius bakte elke week opnieuw genoeg brood en hem gaven we een bestelling boodschappen om mee te nemen.

Op het einde van de 3e week kwam de commandant (den opper zeggen we) bij ons aan om te vragen of wij voortaan voor 4 polities konden zorgen, 2 waterpolities en 2 voor het land.

We wilden dit wel aannemen, maar dan moest het hele gezin thuis kunnen zijn en kregen we daar permissie voor. We hebben eerst Marie een week meegebracht en bleef zij alleen thuis toen we het daaropvolgende weekend moe en Jo gingen halen.

Vrijdags sprak Teeuw met Van der Plasse af, dat hij ons zaterdag in Bergen op Zoom zou ophalen met zijn schip om dan 's maandags met zijn allen mee naar huis te gaan.

In Yerseke was voor de familie voor slaappleats gezorgd, Marie ook bij de familie Filius, Moe en Jo bij de familie Minnaard.

Zondagsmiddags maakten we met elkaar een wandelingetje door Yerseke en kwam de wethouders ons aanklappen en riep Teeuw even opzij. Hij vertelde aan Teeuw dat voor moe geen vergunning afgegeven werd om op het dorp te vertoeven. Het was even een teleurstelling, maar Kuyper zei; "nou is ze al hier en ik zou het wel weten hoor wat ik doen zou" en ging zo van ons weg.

De volgende morgen was moe al met ons, vóór de anderen, aan boord bij Van der Plasse. Het was al een beetje uitgelekt dat moe niet mee mocht en zeiden de mannen onder elkaar, "vrouw Slager is er toch niet bij hè", maar ze zat allang in de roef en toen allen van boord waren is ze met Jo achteraan naar huis gekomen. Later waren alle mannen blij dat we haar toch hadden meegebracht.

We kregen het steeds drukker met logéés, mochten ook bedden gebruiken en ook wat dekens. Maar toen Kuypers met zijn boot naar de Steenendijk ging varen en vandaar vervoer naar Zierikzee mogelijk was, is Teeuw een paar keer meegeweest om lakens, slopen en dekens aan te schaffen.

Er kwam ook een uitdeling van het Rode Kruis en kregen we grijze kampeerdekens. Ook die waren welkom en zodoende raakten we wat op dreef voor een heel groot gezin. Het huis naast ons werd ook helemaal ingericht voor slaapplaatsen, dus konden er nogal wat mensen terecht. Op het dorp werden de droge huizen ook schoongemaakt en konden de mensen met familie in een eigen huis voor een paar dagen.

Toch waren we steeds de weekends alleen op het dorp met de politie. Dan haalden we vrijdags het water dat de schippers over hadden en konden we daar de was mee doen. De zaterdag en zondag besteden we aan wassen en alles goed opruimen, zodat we voor de volgende week weer op dreef waren.

Op zo'n rustige zondagmorgen kwam Teeuw al vroeg in beweging want hij hoorde een motorboot. Even kijken wie er al zo vroeg aankwamen. Het was niet veel goeds, want de aangekomenen waren verschrikt toen Teeuw op de plek van hun aankomst stond. Ze lieten zich ontvallen dat ze hadden gedacht dat het dorp helemaal verlaten was. Die luitjes hebben toen een rondwandeling over het dorp gemaakt en zijn weer vlug vertrokken, want dat was toch een tegenvaller geweest.

Na enige weken kwam de Burgemeester een kijkje nemen, hij stond verbaasd over wat alle mensen presteerden en al hadden gedaan. De daarop volgende tijd kwam hij 2 x per week een dag meevaren en besloot later zijn intrek te nemen in het kantoor van de Openbare Lagere School...

Tussen Pasen en Pinksteren was het zover dat de Burgemeester, Mevrouw en Marco ook op het dorp waren. In de weekends gingen ze dan naar Zierikzee, naar haar moeder.

Zuster Van der Berge was met ingang van 1 februari 1953 benoemd als wijkzuster bij het Groene Kruis voor Ouwerkerk en Nieuwerkerk. Ook voor haar werd gevraagd of ze tijdelijk bij ons kon verblijven. Er werd gedragen kleding aangevoerd en voor de uitdeling daarvan zou dat op de schoolzolder worden versierd. Er werden rekken getimmerd en boorden aangebracht en kon zuster v.d. Berge behulpzaam zijn om alles uit te zoeken en op orde te brengen en met nog 2 vrouwen uit te delen.

Daarmee waren ze 2 weken bezig in Ouwerkerk en dan 2 weken in Nieuwerkerk. Dat zuster v.d. Berge de 1e keer gebracht werd, herinneren we ons nog zeer goed. Haar vader (toen Burgemeester van Bruinisse) kwam met 2 zonen met de vissersboot door het gat varen en legde ook achter de pastorie aan. Kees hadden we wel eens meer ontmoet bij ons in het café en hij gaf Marie een knip-oog of hij zeggen wou 'niets laten blijken hoor', wat we ook niet deden.

Nadat de bagage en de zuster binnen waren en ze rondgekeken hadden op het dorp, zijn ze met hetzelfde tijl weer weggevaaren. Meerdere malen zijn ze nog door het grote gat gekomen en zelfs nog een keer mosselzaad komen vissen.

Samen met politie Le Duc maakte Teeuw een steiger naast de smidse van de Vrieze en daar werd door de politieboten en de boot van de wethouder veel gebruik van gemaakt. Op den duur stond de ring van het dorp vol met machinerieën, die van de boerderijen gehaald werden. Ze werden dan schoongemaakt en met roestwerend middel bespoten.

Ook het opgeviste hout werd op een grote stapel naast de klokkestoel geplaatst. Wij konden daar wat hout halen voor de kachel en kolen zochten we bij laag water. Vooral eierkolen en sloffen waren overal te vinden.

De eerste tijd moest ook alleen op de kachel het eten worden gekookt. We hadden wel een 3-pits gasstel, maar geen butagas. Enige maanden later was dat gas weer in Zierikzee te koop en bracht de politie of de wethouder dat voor ons mee, dus wat meer comfort.

29 April zouden de mannen van de P.Z.E.M. proberen om een kabel aan te leggen, zodat we ook weer elektriciteit zouden krijgen, maar jammergenoeg mislukte die poging. Toen we 's middags aan tafel zaten, kwam iemand uit de Pastorie de Politie roepen met de mededeling, dat de boot van de P.Z.E.M. naar het gat afdreef en of de Politie direct wilde uitvaren.

Het ging alles zo vlug in zijn werk, en na een uur keerden ze terug met 6 druipnatte mannen. Met kleren van de werkgroep en wat we zelf nog konden missen (we hadden niet veel meer) werden ze van droge kleren voorzien en een poos later zaten ze aan de dampende soep. Moe zat er ook bij en telkens zei De Bruijne, 'dat was bijna vrouw Slager, het had niet lang meer moeten duren of er waren nog meer slachtoffers geweest'. Moe was hierdoor zo van streek, dat ze de gehele dag en avond hierover praatte.

Gerard van der Velde (inmiddels tot onze hulp aangenomen) had 's avonds met Moe de eerste maaltijd voor de volgende morgen verzorgd (beschuit + brood) en ze had telkens nog over de bijna schipbreukelingen gepraat.

De 30e april, bij het opstaan bemerkten we dat Moe niet goed was en ze niet overeind kon komen. Jo en Marie bleven bij haar en wat verder op de dag zouden we pro-

beren een dokter te krijgen. Dokter van Hoorn uit Zierikzee was bereid mee te komen varen en vertelde ons dat Moe een atack had gehad en zij aan de rechterkant verlamd was. Na een paar dagen had ze haar spraak terug, maar ze kon alles nog moeilijk verwerken. Het bracht voor ons een hele opgave mee om haar te verzorgen. Toch hebben we dat tot haar laatste dag mogen en kunnen doen.

Tenslotte krijgt men altijd kracht naar kruis en wordt men daar ook handiger in. Ze stelde weer overal belang in en vroeg altijd wat we die dag zouden eten en wie onze gasten waren.

We kregen ook nogal eens verslaggevers van de verschillende dagbladen op bezoek. In de pastorie en bij ons trachten zij dan gegevens te verzamelen voor de verslagen in de krant, dikwijls erg opgedaan en overdreven.

Van het Handelsblad beloofde zo iemand ons wat fruit en jawel, een week later arriveerde er een kist sinaasappels, die we met de mannen van de werkgroep moesten delen. Of die ook welkom waren !!!

Met dat alles hadden we ook al veel vreemde gezichten gezien en te slapen gehad. Een dag voor Hemelvaartsdag werd ons 's morgens verteld dat Koos Dekker 's nachts niet goed geworden was en hevige pijn had. De Schutter kwam meevaren en zei, hij heeft een blindedarmontsteking en moet naar het ziekenhuis worden overgebracht. Op een brancard (een ladder) werd hij bij ds. Kuin aan boord gebracht en naar de Cornelia Stichting vervoerd, alwaar de operatie plaats vond. Na een dag of 14 was hij weer thuis, maar moest nog erg kalm aan doen.

Met Hemelvaartsdag zou de Commissaris, de heer De Casimbrood, met zijn vrouw een nachtje naar het dorp

komen. Burgemeester en Mevrouw zouden bij ons slapen en hun intrek nemen in het kamertje van de school. Voor die avond werden alle aanwezigen op het dorp uitgenodigd om bij ons in het café een kop koffie te komen drinken en kon de Commissaris zich met de mensen onderhouden. Mevrouw deelde koffie, thee en visconserveren uit, wat door alle mensen dankbaar werd aanvaard.

Sommige mensen konden dan in het apparte achterkamertje de Commissaris even spreken over eventuele moeilijkheden die ze hadden, hiervan werd veel gebruik gemaakt.

De volgende dag gingen de Burgemeester, de Commissaris en de politiemensen een wandeling over de slikken maken waardoor hij een indruk kreeg, hoe erg het water alles had vernield.

Op de begraafplaats staken net de kopjes van de stenen nog boven het zand uit. Bij de terugkomst op het dorp kwam de Commissaris even alleen bij ons praten, en ook bedanken voor de goede ontvangst.

Nog steeds was er geen telefoonverbinding en op vastgestelde uren werden door de mobilofoons boodschappen en gesprekken uitgewisseld. De waterpolitie voer ook geregeld naar de Stenendijk en brachten ook boodschappen en mensen mee.

De politiemannen bleven in het begin 6 weken, later werd dat 4 weken.

Met Pasen kwam Bakker Boot ook eens een kijkje op het dorp nemen en toen hij hoorde dat er in de week nogal mensen waren, besloot hij ook weer terug te keren, dus enkele weken later werd een begin gemaakt met opnieuw te beginnen. Het was wel prettig, toen we naderhand weer brood en kruidenierswaren op het dorp konden kopen.

Secretaris Doornenbal (zijn huis stond ook droog) kwam terug om de gemeentezaken te helpen regelen met de Burgemeester. Toch gingen alle mensen vrijdags met het laatste getij voor het weekend weg en mocht niemand blijven dan de laatstgenoemde bewoners en wij.

Meestal kwamen de bakker en de heer en mevrouw Doornenbal de zaterdagavond bij ons doorbrengen. We hadden van de Opper van Bruinisse een radio op accu's gekregen en zo konden we luisteren naar weersverwachtingen, enz.

Op zo'n rustige zondagmorgen ging Teeuw een paar emmers water halen uit de regenbak bij Meerman. Hij zag toen een kinderjurkje onder een stuk hout uitkomen. Hij haalde het weg en zag toen een meisje liggen. Hij kwam Jo ophalen en zij herkende het kind dadelijk. Het was Riekje Boogerd. Teeuw heeft toen de lijkenploeg laten oproepen en ze hebben haar opgehaald. Pas toen alles was gebeurd hebben ze het aan mij verteld, want ik kon het zo moeilijk verwerken als een van de kleuters gevonden werd.

Aan de andere kant gaf het toch een gevoel van rust, als ze terecht waren. We hebben wat dat betreft ook veel trieste dingen meegemaakt en gehuild. Soms kwam de politie met foto's of stukjes kleren van de verdronken mensen bij ons aan en vroeg ons of we er inlichtingen over konden geven. Soms wel, soms ook niet.

Eén keer een stukje van een bloesje van vrouw Pannekoek-Hendrikse (Anna Hage haar moeder) en een laars, die ze aan had. Als de politie dan enige houvast had, werd de familie gewaarschuwd.

Zo werden ook op een erg winderige zondag met ruwe zee Jan Kodde en zijn vrouw opgehaald, ook een dag om nooit te vergeten. Velen kwamen elders terecht. Gieltje Padmos-Dorst spoelde in Westkapelle aan, al enige dagen na de ramp werd die familie opgeroepen. Dat waren ook moeilijke dagen, want op Ouwkerk kenden we elkaar zo goed en op de een of andere wijze had je elkaar nodig."

Nog éénmaal is bij een springtij het water op het dorp geweest en stond het bij ons voor en achter aan de stoep. Bij de pastorie ging de watertank drijven en kwam Pauw Bolijn onze Teeuw roepen om die tank vast te leggen. Even later moesten wij ze gaan halen, want bij ons in de schuur moest de wasmachine omhoog, alsmede de fietsen en enkele andere dingen overgebracht worden naar de andere hoger gelegen schuur. De daarop volgende week heeft de werkgroep een zandzakkendam aangelegd op het Slop bij Meerman en bleef het water daarachter als het springtij was.

Het eerste bezoek van H.M. de Koningin, eind mei, werd erg op prijs gesteld. Met de Burgemeester, mevrouw Romeijn en de beide wethouders, maakte H.M. een rondje over de ring. Alle mensen die op het dorp waren stonden op de Ring en voor velen had de Koningin een apart praatje. Zo sprak ze ook een poosje met Pauw Bolijn wiens gezin, een vrouw en 4 kinderen, waren verdronken. Ze betuigde ook haar medeleven aan hem.

Toen mevrouw Romeijn haar vertelde dat Moe te bed lag, is ze bij ons binnengestapt en kwam zij Moe een bezoekje brengen.

Ze stelde ons enige vragen, hoe het zo was gekomen en of ze niet beter elders verpleegd kon worden. Toch vond zij het uiteindelijk wel goed dat wij Moe zelf verzorgden. Een grote politieboot had de Koningin gehaald en ook weer teruggevaren met assistentie van de politiemannen die hier waren.

Ook van het Ministerie kwam er bezoek. Dan ging Teeuw meestal mee naar de steiger om de boot vast te maken. De juiste namen van de ministers weet ik niet meer, maar wel dat Minister Lieftink tegen mijn broer zei "zeg, pak die roeispaan, want als die wegdrijft moet ik ze betalen".

Ook zij kwamen bij ons koffiedrinken, dat werd van te voren besteld. We zetten dan alles gereed op het biljart en zo waren allen vlug voorzien van koffie of soep. Dat was meestal wel nodig, na zo'n kille tocht over de waterplas. Er werd dan ook weer een rondgang over het dorp gemaakt en naar de verschillende kanten over het water gekeken. Meestal kwam het bezoek met opkomend water en gingen dan met afgaand getij weer terug. Soms lukte dat niet en werd er voor eten en drinken gezorgd. Zo gingen de weken voorbij en steeds weer andere mensen kwamen met Kuijper of de politieboot mee om een overzicht te hebben en kennis te nemen van de geweldige ramp van 3 februari.

Af en toe kwam mevrouw Kuin mee naar het dorp varen. Zo'n bezoek was erg welkom, want dan bestelden we wat huishoudelijke dingen en ook kleren waar we gebrek aan kregen, zoals schorten, washandjes, enz. Een volgende keer bracht ze het dan mee en werd er gepast en kon het zonodig omgeruild worden. Voor ons was haar bezoek een prettige afwisseling want we hadden meestal een mannen-gemeenschap.

Alzo werd er ook gesproken over het komende jubileum van Burgemeester Romeijn. Hij zal zijn zilveren jubileum als Burgemeester van Ouwerkerk niet feestelijk kunnen vieren en zal dit op zeer eenvoudige wijze herdacht worden. Dit was op 10 juni 1953.

Per motorvlet van de Rijkspolitie en andere boten kwamen de genodigden en familie aan bij de aanlegsteiger; zij kwamen met wethouder Kuyper bij ons aan waar ze ook verwelkomd werden door Burgemeester Romeijn en zijn familie.

Kuyper, als Loco-Burgemeester opende de vergadering en sprak een welkomstwoord. Hij feliciteerde Burgemeester Romeijn en vertelde wat er zoal in die periode van 25 jaar gepasseerd was en tot stand gekomen.

Hij herinnerde aan de Windhoos in 1934, de evacuatie en verwoesting van de 2e Wereldoorlog, nu gevolgd door de Watervloed van februari 1953.

Hij vroeg de Burgemeester zijn volledige medewerking voor de wederopbouw van ons dorp in de komende jaren.

Na de wethouder kwamen nog verschillende sprekers aan het woord. Collega's, vrienden en familie van de Burgemeester en brachten voor hem enige geschenken mede. Ook was er het lichtpunt over de toezegging door iemand van de Nederlandse Tafelronde, dat door de K.I.N. in Canada een complete kleuterschool met inventaris aan Ouwerkerk wordt geschonken.

Ten slotte dankte de heer Romeijn alle sprekers voor hun lovende woorden en hun aanwezigheid. Ook dankte hij de volledige raad voor hun medewerking steeds gegeven en hij zegde toe alles in het werk te stellen voor het herstel en wederopbouw van zijn geboorteplaats, zijn geliefde Ouwerkerk.

Zo werd deze herdenking en jubileum op gepaste wijze gevierd met koffie en een drankje. In groepjes werd nog een rondwandelingetje gedaan, de zandzakkendam bekeken, waarna bij het opkomende water de terugvaart werd ondernomen, om via de Steenendijk huiswaarts te gaan.

Nadat we eind mei, weer via een kabel over het water, ten slotte elektrisch hadden, kregen we eind juni een telefoonaansluiting.

In het postkantoor was een aansluiting gemaakt en van daar werd via een kabel langs de huizen onze telefoon aangesloten, zodat we weer konden bellen. Hiervan werd veel gebruik gemaakt en het gaf voor ons nog extra drukte.

Voor de werkgroep was er een keet gebouwd op het schoolplein. De mannen uit de pastorie en enkele andere man-...

nen konden hun intrek nemen in de keet, zij konden nu voor eten en drinken terecht bij de Kok Looy en zijn helpers, Bart Boogerd en zijn vrouw, want Looy kon niet alles alleen af. Ook werd er een begin gemaakt met een rij barakken aan het Beijersdijkje, waar naderhand vele evecuëes van Nieuwerkerk en Ouwerkerk weer met hun gezin konden wonen.

Ook ds. Kuin kwam daar wonen en werden er ook kerkdiensten georganiseerd. In het begin was dat 's zondags in de schuur bij Van Westen, maar naderhand werd er een noodkerkje geplaatst en ingericht met hulp van diverse instanties. Eind november waren de laatste barakken klaar en konden er nog enkele Ouwerkerkse gezinnen terecht.

Toen de eerste bewoners er een poosje waren heeft de politie daar enige dozen met katten losgelaten en die dieren vonden al heel spoedig een goed tehuis. Zo was de club katten bij ons wat gedund.

Toen bleek, dat er bij de keet op 't dorp nogal afval was, zoals aardappelschillen, groentenafval, enz. gingen Bakker Boot en mijn broer een big kopen in Zierikzee. Ze waren met wethouder Kuijper meegevaren en zouden het misschien op één getij redden, maar bij de terugkeer voer de boot vast en omdat Kuijper zijn lange laarzen aan had, kon hij zo naar het dorp lopen, maar Boot en Teeuw moesten wachten tot het water weer opkwam en Kuijper weer arriveerde om verder terug te varen. Ze moesten toen nog een zogenaamde waterval meemaken en Kuijper zei, 'houd je goed vast, want daar gaan we'. Het was even een lastig moment, maar toch kwamen ze met het vee behouden thuis. Moe had zich nogal ongerust gemaakt en zei telkens, 'waarom blijft die jongen zo lang weg', want van het water kon ze geen hoogte krijgen.

Later hebben we veel aardigheid gehad met dat varken, want telkens maakte het uitstapjes uit het hok en mocht

dan vrij rondlopen. Elke avond ging Teeuw de afval halen en deelde dat met Boot.

Al vrij spoedig werd er al gesproken over het herstel van de huizen aan de Ring. Zo kwam Willem Remeeus op Teeuw af met de vraag of hij een nieuwe gevel aan zijn huis kon bouwen en of daarvoor al gelegenheid zou zijn. Teeuw wilde dat wel, maar moest eerst op informatie uit om de benodigde materialen hier te krijgen.

Dus ging hij naar de Firma Van Dijk om te zien en horen of het zou gaan. Van de firma zouden ze proberen een schipper vast te krijgen, die de nodige spullen door het gat durfde te varen en weldra was dat geregeld en kregen we bericht dat schipper Van der Marel bereid was, dit te proberen. In de volgende week legde het scheepje achter de pastorie aan en per kruiwagen werden de stenen, enz. naar Ring 14 vervoerd en kon daarna met het herstel worden begonnen. Met Arie Hage als metseelaar en G. v.d. Velde als opperman + Teeuw, was het prettig naar het tikken op de stenen te luisteren en vorderde het werk goed. Toen Teeuw nogmaals een scheepje materialen wilde hebben, bleek er niemand meer bereid door het gat te varen en hield het werk op toen de gevel van Remeeus af was. Het binnenwerk was inmiddels ook onderhanden genomen en kon dat huis na een grondige schoonmaakbeurt weer bewoond worden.

Toch kwam er langzamerhand ook wat meer leven op het dorp. Het gezin van Piet Kuijper was teruggekeerd van hun verblijf in Goes. Nelly was in juli jarig geweest en kreeg een nieuwe fiets voor haar verjaardag. Als het goed weer was, reed zij daar vele rondjes mee rond het dorp, want verder was er geen gelegenheid om te fietsen.

Ook Bertje Hendrikse was met zijn ouders meegekomen en was dikwijls bij Teeuw in de werkplaats. Moe genoot dan van dat kind als hij op de achterplaats kwam spelen. . . .

Toen de mannen uit de Pastorie naar een eigen huis of naar de barak waren gegaan, kwam er een zogenaamde schoonmaakploeg, die bestond uit mensen van allerlei richtingen en landen. Ze noemden zich de C.C.H.-club. Ze stelden zich voor om mee te helpen de huizen schoon te maken en karweitjes op te knappen, maar gingen ook dikwijls bij laag water naar de puinhopen om te zien of er nog iets gehaald kon worden.

Met de eerlijkheid namen zij het niet zo nauw. Op een keer hadden we gehoord dat het gouden horloge van Nicolaas Bolijn was gevonden en dat dit niet bij de politie was ingeleverd.

Wij de politie ingelicht en die er op af. Na een slinkse vraag bleek het horloge toch in de pastorie aanwezig te zijn en werd het toch nog aan de politie meegegeven.

Daarna werden ze wel meer in de gaten gehouden. Op het dorp zelf was het in de zomer wel prettiger geworden. Het gras weer groen en de kastanjabomen, die in bloei waren geweest, hadden nu een mooie bladerkroon, maar zodra men achter de Ring kwam, was alles even kaal en troosteloos en dan die zandstormen.

Zodra er een beetje veel wind was, voelde men het zand in het gezicht waaien en had je de volgende dagen weer werk om dat stuifzand weg te doen. Het waaide overal doorheen, elk kiertje zat bij ons tenslotte opgepropt met oude lappen of kranten.

Steeds kwam er nog veel bezoek en werd overal aandacht aan gegeven.

Een bezoek van Adje Stok in die zomer viel op. Ze werden bij de steiger door de Burgemeester ontvangen, toen zij met een grote motorboot + een politieboot aanlegden. Ouwkerk werd geadopteerd door Amsterdam en Enschede, wat ook lichtpunten waren.

Toen het meeste werk op en rondom het dorp voor de werkgroep gebeurd was, gingen de mannen ook aan de dijk werken. De kleinere gaten aan de sluis en bij het stelletje werden gedicht en het vervoer heen en terug kon geregeld worden. Diegenen die al aan het Beijersdijkje woonden, konden dan langs deze dijk, en de anderen over het water gebracht worden. Een enkele keer bleven de Rijswerkers uit Werkendam en omgeving de zaterdag en zondag over en kwamen dan de zaterdagavond bij ons in het café. Het was dan erg gezellig, want dan zongen zij voor ons hun rijswerkersliederen.

Eén keer had Kees Kuijper Czn. ze al vroeg gehaald en zou ze 's avonds ook weer terugvaren, maar Oh wee, de mist was over het water komen opzetten en het water was wel wat woeliger. Wij hadden ook buiten gekeken en gezegd, blijven jullie maar slapen, maar dat wilden ze niet (alle bedden waren alweer gereed voor de volgende week). Wij waren nog wat opgebleven om alles weer aan kant te doen en toen naar bed gegaan. We lagen nauwelijks te bed of er werd geklopt en stonden Kees en de mannen weer voor de deur. Ze hadden steeds gevaren en kwamen uiteindelijk op dezelfde plaats aan waar ze weggevaaren waren, dus alleen maar in de ronde geweest in plaats van aan de sluis. Dus toch blijven slapen en de volgende morgen bij het licht worden opnieuw in de boot, met een beter gevolg.

Ook de aannemers en opzichters brachten af en toe een bezoek.

Op een zomerse zondag, eind juli, hadden de Yersekeschippers een bootreisje georganiseerd voor de belangstellenden naar Ouwkerk, een mooi getij water en prachtig weer. Wij hadden banken en tafels buiten gemaakt om de gasten te ontvangen.

Met 2 schepen kwamen ze aan met nog veel dorpsgenoten en kennissen daarvan.

Alles verliep zoals het gepland was, het erg gezellig om elkaar weer te zien. 's Avonds zouden ze om ongeveer 7 uur varen, maar dat werd verstoord door een hevige onweersbui en door de stortregen stonden de mensen toen mannetje aan mannetje bij ons binnen en konden ze pas om half 9 nog net door het gat uitvaren. De bui was over.

Zo tegen eind augustus zou een poging gedaan worden het grote gat te dichtten. Dat zou gebeuren met zogenaamde caissons. Dat plan is totaal mislukt, omdat het net springtij was en meer wind, zodat de caissons door het gat het land indreven en niet te houden waren. Eén zelfs zover tot in de Groeneweg, waar nu de gesloten vuilnisbelt ligt.

Ik geloof, dat dat ding er nu nog te zien is.

De belanning voor ons dorp verminderde niet, integendeel, de kranten brachten verslagen uit en van heinde en verre leefden de mensen met ons mee.

Op 2 september 1953 bracht de Amsterdamse Politiekapel ons een bezoek, allemaal in uniform. Ook zij waren erg onder de indruk van alles wat ze vanaf de boten van het dorp hadden gezien. Voor hun vertrek speelden die muzikanten nog 2 aangepaste nummers op de muziektent.

Steeds opnieuw verdwenen huizen en schuren in de ontstane krekken. Langs de Nieuwerkerkseweg stond vroeger Hofstede -Rust en Werkt- en als dan het water zo te keer ging, gingen we bij de smidse kijken hoever alles verder weg was. Ook de huizen van mevrouw Bolijn-Verton, en C.v.d.Hamer + de hofstede van J.L. Kuyper, brokkelden verder af. De schuur van A.J. Bolijn had het zwaar te verduren. Zo zou ik nog veel kunnen noemen.

De hofstede van J.C. de Kam was op een hoogte gebouwd en daar kwam het water niet vaak in. Af en toe kwamen meneer De Kam en zijn vrouw een week naar het dorp en bracht de wethouder hun naar het spul. Ze bleven daar dan de hele week tot vrijdagavond om te werken en te redderen en toch zouden zij er nooit meer blijvend terugkeren. Ook andere dorpsgenoten kwamen terug. Er moest dan een verblijfs vergunning worden aangevraagd. Maar nu het dorp nooit meer onder water kwam, werden die vergunningen voor de enkele bewoonbare huizen verstrekt. Dan was het zaterdagavond en zondags bij ons ook weer gezelliger.

De Ringdijk voor het grote gat vorderde en het zou waarschijnlijk eind oktober of begin november sluiting worden. Er waren al grote lichtmasten gebouwd en zo nodig 'werd er 's avonds of 's nachts doorgewerkt.

In die tijd kwam er een meneer Gorter (de mannen noemden hem Terpentijn) die van dat hele dijkgebeuren schilderijen maakte en die trachtte te verkopen. Het was wel een beetje eigenaardig heerschap en hij ging dan ook de gehele dag naar de dijk, met boterhammen mee en dan 's avonds at hij warm. Toch heeft hij nog enkele van die schilderstukken verkocht.

1 November zou de sluiting plaatsvinden. Het bracht voor ons veel drukte mee. Eerst kwam Meneer Niemand van de T.V. en Radio, om te zien hoe de uitzendingen tot stand gebracht zouden worden. Een paar dagen later kwam een groepje mannen met de nodige apparatuur om aan te leggen. Op de school werd een grote mast geplaatst en de zendapparaten werden in een lokaal opgesteld. In het andere lokaal werden nog bedden geplaatst, omdat de spullen niet alleen mochten blijven en er niemand aan zou komen. Ook kregen wij verslaggevers zoals Guus

Weitsel, Jan de Troye en anderen bij ons te logeren, en moesten allen van eten en drinken voorzien worden.

't Werd me een drukte van belang. Voor de krantenmensen hadden we ook nog bedden bijgeplaatst en ook voor dorpsgenoten die ook met de sluiting hier wilden zijn.

6 November!!!

Het was nu zover, de spanning was te voelen. 3 grote caissons waren al geplaatst en de 4e zou die avond bij hoog water ter afsluiting worden ingevaren. Ook aan de dijk was het erg druk en een zee van licht, want er was nog meer licht aangebracht. Steeds weer over de radio een verslag wat er zo allemaal gebeurde. Eindelijk was het gelukt en begon de klok te luiden.

Velen verzamelden zich onder de Klokkestoel en werden er veel tranen van blijdschap, maar ook van verdriet geschreid.

H.M. de Koningin bleek ook aanwezig te zijn op een van de schepen en werd door het muziekgezelschap Kunst en Eer uit Zierikzee het Wilhelmus gespeeld. Het was het laatste dijkgat van die vreselijke ramp van 1 februari 1953.

In het café werd het steeds drukker die avond en er werd getoost op de goede afloop.

Toen we even bij Moe kwamen kijken zei ze "nu kunnen jullie toch wel naar bed komen?", maar dat kon niet 1, 2, 3, want we moesten ook nog de boten afwachten die van de dijk moesten terugkeren. Tenslotte is Jo bij Moe maar naar bed gegaan, want ze werd zo onrustig en dat was niet goed voor haar.

...

Toen allen weer thuis waren en nog wat nagepraat werd, heeft Marie om 3 uur gezegd: "zouden we nu maar naar bed gaan?". Met wat gepruttel gelukte het toch en werd het rustig in het café, maar Teeuw, de waterpolitie en ik zijn opgebleven. We hebben eerst alles opgeruimd, thee gedronken, ons verfrist en verkleed en zijn daarna weer voor het ontbijt gaan zorgen, want om half 7 moesten de radiomensen aan de slag om alles af te breken en in te pakken om met de eerste vloed mee te varen naar de Steenendijk, waar weer auto's gereed stonden.

De krantenmensen hadden de gehele avond en nacht de telefoon in beslag gehad en wilden nog langs deze dijk-weg gaan, dat kon pas na de middag omdat de eerste boten 's morgens al weggegaan waren.

Het hoog en laag water bleef nog een poos, omdat de ruimten tussen de caissons nog opgevuld moesten worden met zogenaamde vette klei, dat met bakken werd aangevoerd. Er werd ook al voor de afwatering gezorgd, want aan de zogenaamde sluis werden pompen geplaatst die duizenden liters water konden verzetten.

De bezoeken van belangstellenden waren nog druk en op 20 november zouden de oorlogsveteranen naar Ouwkerk komen. Zij kwamen uit verschillende landen. Mevrouw Romeijn kwam ons vragen of we ook voor die mensen konden zorgen. Ze zouden 's middags een maaltijd aangeboden krijgen. Helaas moesten wij haar teleurstellen, Moe was erg achteruit gegaan en wij moesten haar ook verzorgen. Ook kon zij niet meer alleen blijven.

Mevrouw heeft toen overlegd en de Kok uit de Keet zou met hulp van enige dorpsgenoten (vrouwen) alles helpen regelen.

Kuijper heeft toen het serviesgoed uit Zierikzee meegebracht en zo is alles toch goed verzorgd geworden. . . .

Harold Russel (de man zonder handen) was ook bij dat gezelschap en heeft 's middags op de Ring een boom geplant, waarbij nog steeds een bordje prijkt met zijn naam daarop. Aan al die buitenlandse gasten zijn in de latere jaren straatnamen en wegnamen als herinnering gegeven.

Op zaterdag 28 november is Moe van ons heengegaan. Zuster van den Berge was het weekend gebleven en met hulp van Teeuw en Jo de laatste hand aan haar gelegd. Met de burgemeester had Teeuw al een afspraak gemaakt, waar ze begraven mocht worden. In het geval ze vroeger zou overlijden, mocht dat achter de noodkerk (op de oude begraafplaats), doch nu had Teeuw een zandheuvel ontdekt in de tuin van Bakker, niet zover van het kerkhof. Met wat hout en een paar deuren is er een plaatsje gemaakt en daar is zij op 1 december in geplaatst onder grote belangstelling en medeleven van de aanwezige Ouwkerkers en politiemannen. Toen na enige maanden het kerkhof weer schoon was, is zij naast vader herbegraven.

Het dagelijkse leven ging door, want ik herinner me nog goed, dat op de dag van moeders begrafenis, 's middags tegen 5 uur, er een ploegje verslaggevers van de Radio bij ons kwam en zij vroegen of er enige uitzendingen mochten plaatsvinden. Ook zouden zij een nacht willen overblijven. Het moest alles snel worden geregeld, dus maar weer aan de slag. De zender werd gereed gemaakt en om 7 uur moest de regelrechte uitzending plaatsvinden. Eerst klokgelui, daarna een woord van burgemeester Romeijn en toen verschillende dorpsgenoten aan het woord, over hun bevindingen na de sluiting.

Het was alles weer goed verlopen en na het eten 's avonds alles weer netjes ingepakt en de volgende dag tegen 10 uur konden ze weer vertrekken.

Zo langzamerhand waren er al meer gezinnen op het dorp teruggekeerd en waren er dus ook weer kinderen bij. Het liep tegen Sinterklaas en de dijkwerkers hadden een inzameling gehouden en ook gaven zij wat eigengemaakt speelgoed. Zo kwam mevrouw Romeijn bij mij om te vragen of we voor die kinderen nog wat bij zouden kopen, maar dan moesten we wel naar Zierikzee. Het water was zover gezakt dat men met laag water over de Molenweg naar de Steenendijk kon lopen en zijn we op pad gegaan. Bij de hofstede van de heer Stols was een diepe geul en wij moesten daarover zien te komen. De mannen hadden gelukkig de laarzen aan dus mevrouw en ik op hun rug en zo konden we weer verder.

Op de Steenendijk konden we meerijden naar Zierikzee. Daar hebben we onze inkopen gedaan, wat gedronken en gingen weer op huis aan. Toen lag Kuijper daar met de boot en met horten en stoten zijn we thuisgekomen, want het varen ging zo vlot niet meer. Telkens moest de boot vlot geduwd worden en ik meen, dat dit het laatste reisje is geweest.

's Avonds hebben we toen pakjes gemaakt en de volgende dag de aanwezige kinderen bij elkaar gehaald en alle geschenken uitgedeeld. Zo was het toch nog een gezellige Sinterklaasdag geworden.

Daarna werd de zandzakkendam opgeruimd en een begin gemaakt om de Straatweg schoon te maken. Met tractoren en kiepwagens werd het zand afgevoerd en aan weerszijden van de weg verrezen er zandheuvels, die dan later weer op de wagens werden geladen.

Van allerlei dingen werden onder het zand gevonden, zo ook het geldkistje van meneer Berrevoets met nog waardevolle papieren. Het werd alles netjes bij de politie afgegeven en later aan de eigenaar of familie teruggegeven.

We hadden nog steeds de politie en ook dikwijls dorps-
genoten die nog niet in hun eigen huis terecht konden.

Een van de politiemensen hield erg van gebakken vis.
Dan ging hij 1 à 2 maal in de week naar de sluis toe,
waar de pompen werkten. Dan gebeurde het dat hij met
zo'n 70 botten thuiskwam. De pompers hielden dan een
gazen mand voor de uitgang en dan kwam de vis daarin
terecht. Marie zei tegen de politie Mol, ik wil wel vis
bakken, maar jullie moeten ze zelf schoonmaken.
Dan werd er 's avonds wel echt vis gegeten hoor.

Kerst en Nieuwjaar kwamen in zicht, en die feestelijke
dagen werden wel rustige dagen. Af en toe bezoek voor
gezellig een kopje koffie en een praatje.

Oudejaar, voor velen een avond van de herinneringen.
Ook toen om 12 uur klokgelui weerklonk en we aan het
begin van een nieuw jaar stonden. Wat zou het jaar 1954
ons brengen?

Al spoedig werden er plannen gemaakt voor de wederop-
bouw van ons dorp.

Voor het herstel van de huizen op de Ring werd een com-
missie gevormd alsook voor de herbouw van de boerderijen.
Al spoedig kwamen de vrachtwagens om het zand af te
voeren en om de nog bestaande wegen begaanbaar te maken.

Er werd ook getracht de Baalpapenweg naar de dijk te
herstellen en een dam door de Kreek te maken, maar dat
ging niet zo snel als was verwacht.

Soms kon 's avonds overgelopen worden naar de overkant
en dan was de volgende morgen het zand allemaal weer
opgeschoven en kon weer opnieuw begonnen worden met
zandrijden.

Door al die werkzaamheden kregen wij het ook erg druk, want die chauffeurs kwamen van heinde en verre en moesten ook onderdak hebben. Zo hadden we in de jaren 1954/55 zo'n 20 à 27 mensen in de kost om voor te zorgen. Ook aan de volgende jaren zijn voor ons vele herinneringen verbonden.

*Ter Herinnering
aan*

Ouwerkerk, 1986

E. M. Slager